

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2011-1/73

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-0207
Naslov projekta	PROBLEMI ZGODOVINE SLOVENSKO-ITALIJANSKIH ODNOSOV
Vodja projekta	12648 Egon Pelikan
Tip projekta	J Temeljni projekt
Obseg raziskovalnih ur	6.330
Cenovni razred	B
Trajanje projekta	02.2008 - 01.2011
Nosilna raziskovalna organizacija	1510 Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper Universita del Litorale Centro di ricerche scientifiche di Capodistria
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Družbeno-ekonomski cilj	13. Splošni napredek znanja - RiR financiran iz drugih virov (ne iz splošnih univerzitetnih fondov - SUF)

1.1. Družbeno-ekonomski cilj¹

Šifra	13.06
Naziv	Humanistične vede - RiR financiran iz drugih virov (ne iz SUF)

2. Sofinancerji²

1.	Naziv	
	Naslov	
2.	Naziv	
	Naslov	
3.	Naziv	
	Naslov	

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Poročilo o realizaciji programa raziskovalnega projekta³

Namen projekta je bil raziskovanje ključnih prelomnic 20. stoletja na relaciji slovensko-italijanskih odnosov. Spreminjanje političnih meja in nastajanje novih ter izginjanje starih državnih enot na območju multikulturne regije severnega Jadrana je posledično privedlo do konfliktnih situacij, večkrat temelječih na narodnostnih, verskih, socialnih in drugih razlikah. Izhodišče raziskave je predstavljala podmena, da so se te konfliktno nacionalistične strategije pri širjenju v politiko in družbo posluževale »mitologizacije zgodovinskih dogodkov«, »produkcije stereotipov«, »kolektivizacije mitiziranega zgodovinskega spomina«, stereotipov o »podobah drugega«, zlorabe religioznih diferenc ter uporabe t. i. »mi – diskurzov«.

V triletnem delu na projektu so člani projektne pregledali in evidentirali najbolj relevantne znanstvene objave v slovenščini in v tujih jezikih (razprave, monografije in objavljeni viri) ter z raziskovanjem nekaterih neobjavljenih primarnih virov, ki jih hranijo v arhivskih institucijah v Sloveniji (Arhiv Republike Slovenije – Ljubljana, Pokrajinski arhiv Koper in Arhiv Inštituta za narodnostna vprašanja – Ljubljana), v Italiji (Archivio di Stato – Trieste, Archivio di Stato – Roma in Archivio Storico Diplomatico del Ministero degli Affare Esteri – Roma), v Združenih državah Amerike (National Archives and Record Administration – Maryland/Washington), v Veliki Britaniji (The National Archives – Kew/London) in na Češkem (Narodni arhiv in Arhiv ministrstva za zunanje zadeve v Pragi). Posebej zanimiva je dokumentacija, ki je bila najdena v Archivio segreto del Vaticano (Affari straordinari Italia Periodo III.) in nam osvetljujejo celotno obdobje Pija XI. ter njegovo politiko v Julijski krajini (npr. skupine dokumentov P. 982 f. 539 Gorizia 1920 Corrispondenza dell'arcivescovo Sedej; P. 703 f. 159-167 Trieste 1928-1939 Affare Fogar; P. 798 f. 400 Gorizia 1930 Nomina di un coadiutore all'arcivescovo mons. Sedej; P. 832 f. 474 Venezia - Giulia e Istria 1930-1931 Mons. Pasetto, visitatore apostolico; P. 857 f. 552-554 Gorizia 1931-1940 Rinunzia dell'arcivescovo Sedej. Nomina del successore, itd.).

Ob tem je potekala tudi vzpostavitev oziroma nadgradnja podatkovnih baz (t. i. arhiv spomina) z ustnimi pričevanji, ki se vežejo na obdobje po 1. svetovni vojni in odnos fašistične politike do Slovencev, na obdobje druge svetovne vojne in vlogo Italije pri napadu na Slovenijo (Jugoslavijo) ter na problem aretacij, deportacij in izvensodnih usmrtitev (t. i. vprašanje fojb). Kot dve veliki metodološki prednosti v slovenskem prostoru je potrebno omeniti uporabo koncepta »skupne zgodovine«, ki presega izločevalne nacionalne in regionalne historiografije ter aplikacijo raziskovalnih metod ustne zgodovine.

Projektno delu lahko strnemo v ugotovitve, da sta v času med obema vojnama ideologija in posledično politična praksa fašizma »mutirali« v posebno obliko, v t. i. »obmejni fašizem« (»fascismo di confine«). Ta je imel specifično pred-zgodovino, saj

se je rodil iz »srečanja« ideološkega projekta totalitarnega fašizma in italijanskega nacionalizma - iredentizma. Posebnost fašizma v »novo priključenih provincah« (t. i. »province nuove«) definira nekakšna »dvojna usmeritev«, saj je tu prepoznaval dva sočasna nasprotnika: v podobi slovanskih/slovenskih in hrvaških nacionalnih nasprotnikov in sočasno razrednih nasprotnikov (socialdemokratov/komunistov/sindikatoev ter delavskega gibanja sploh), ki so predstavljali problem fašistične oblasti v vsedržavnem okviru. Režim je zato (glede na druge dele države) deloval na politični ravni posebej izostreno na ideološki pa specifično, v dveh smereh - »navzven« (uradno) je pred domačo in mednarodno javnostjo sistematično ignoriral/negiral/prikrival nacionalno mešani značaj Julijske krajine, »navznoter« (neuradno) pa mu je posvečal posebno pozornost (ustanavljal je finančne institucije za t. i. »etnično bonifikacijo«, izvajal tajna štetja o uspehih italijanizacije, odpustil ali premestil mnogo slovenskih in hrvaških učiteljev, načrtoval urbanistične in krajinske posege v prostor itd.). To je vodilo v poudarjen ideološki nastop fašizma v Julijski krajini, ki je postala »izložbeno okno« ideoloških prvin režima – za »tujerodce« na eni in za mednarodno javnost na drugi. Še bolj kakor drugje v Italiji je režim zato v Julijski krajini nastopal na eni strani v »lepi podobi« graditelja cest, šol, vodovodov, itd. ter »brutalno represivno«. Lahko trdimo, da je režim zaradi omenjenih specifik imel ideološke konture bolj izostrene kakor v drugi delih države.

Z začetkom druge svetovne vojne nasilje eskalira v zločinih italijanske vojske na območje Slovenije in drugih pokrajin Kraljevine Jugoslavije. Zrcalna prikazovanja nacionalnih pogledov se bistveno razlikujejo v poudarjanju sicer nespornih zgodovinskih dogodkov, kot so internacije civilnega prebivalstva (taborišča na Rabu, v Gonarsu, v Monigu, v Reniciju itd.), prisilne mobilizacije Slovencev (in Hrvatov) v italijansko vojsko (npr. Battaglioni speciali – Posebni bataljoni), poseben primer pa predstavlja tržaško uničevalno taborišče Rižarna. Slovenska historiografija jo predstavlja kot eno izmed najbolj travmatičnih dogodkov svoje zgodovine, italijanska zgodovinopisna produkcija se prav tako posveča dogodkom drugega svetovnega spopada, vendar izpostavlja povsem druge vidike zgodovinskega dogajanja.

Znotraj sklopa raziskav o drugi svetovni vojni se je analiziralo obdobje po kapitulaciji Italije 8. septembra 1943, ko je v Julijski krajini prišlo do trenutnega brezvladja. Ponekod so se posamezniki in posamezni partizanski oddelki, skupaj s prebivalci, spontano znesli nad prebivalci italijanske narodnosti. Nekatere so usmrtili in vrgli v kraška brezna (»fojbe«). Usmrtitve, ki so jih spremljale politične deklaracije in zahteve po spremembi predvojnih političnih mej s strani jugoslovanskih partizanov, nekateri italijanski avtorji pa ocenjujejo celo, da je šlo za načrtno odpravljanje italijanstva pokrajine (etnično čiščenje). Po kapitulaciji Italije se je za italijansko stran istočasno pojavila resna nevarnost, da izgubi ozemlja na severovzhodu, ki jih je zasedla po prvi svetovni vojni, zato so si italijanski politični krogi prizadevali, da bi prepričali zaveznike, naj čim prej vojaško zasedejo Julijsko krajino.

Slovenski in italijanski zgodovinarji so si enotni v oceni, da so lokalne organizacije Komunistične partije Italije vsaj od jeseni 1944 in vse do sprejetja resolucije Informbiroja junija 1948) jugoslovanske zahteve po novi razmejitvi podpirale. Velike razlike pa so v ocenjevanju ravnanja komunističnega vodstva. Del italijanske historiografije teži k temu, da gre v sodelovanju nekaterih odporniških skupin s fašističnimi formacijami prepoznati bojazen pred izgubo teritorija, torej za obrambo nacionalnih interesov.

Projektna skupina je z zbirko dokumentov iz britanskih, ameriških, italijanskih, slovenskih, jugoslovanskih, ruskih in drugih arhivov ponudila stroki izbor nekaterih temeljnih arhivskih virov, ki govore o problematiki aretacij, deportacij in izvensodnih usmrtitev, ki so jih po osvoboditvi po koncu druge svetovne vojne izvedle v Julijski krajini jugoslovanske oblasti (t. i. vprašanje fojb). Tako se je omogočilo tudi širši javnosti vpogled v sporno dogajanje, ki ga politiki in mediji še vedno predstavljajo v izkrivljeni podobi (npr. t. i. dan spomina v Italiji).

Sodelavci na projektu so se osredotočili na vprašanja, ki v stroki zbuja v okviru največ razhajanj: podatki o številu in narodnosti žrtev ter na metodološke in terminološke probleme, ki se pojavljajo pri večini dosedanjih raziskav o fojbah. Jugoslovanska vojaška uprava v Julijski krajini je namreč po svojem prihodu ravnala v skladu z navodili vodstva, da je treba »čistiti«, toda »ne na nacionalni bazi, temveč na bazi fašizma«. Pripadnike oboroženih enot so kot vojne ujetnike večinoma poslali v taborišča za vojne ujetnike, razen tistih, ki so bili takoj usmrčeni, ker so bili osumljeni vojnih zločinov, sodelovanja z okupatorji. Civiliste so obravnavali kot politične zapornike, h katerim so v celoti priključili tudi pripadnike nekaterih oboroženih enot (t. i. »republikini«, fašistična milica, prav tako domobranci, četniki in drugi kolaboracionisti). Glavni namen represije v Jugoslaviji je bilo kaznovati tiste, ki so bili kakorkoli obremenjeni s fašizmom. Tako maščevanje je zadevalo tudi prizadeto prebivalstvo. Za fašista je bil proglašen tudi vsak, ki se ni strinjal z jugoslovansko zasedbo in s priključitvijo k Jugoslaviji. Narodnost posameznika torej ni bila odločilna, ampak predvsem nasprotovanje novi Jugoslaviji.

Nadvse pomembno vlogo v slovensko-italijanskih odnosih in v zgodovinopisnih razpravah med stranema je odigralo preučevanje področja demografske zgodovine kot narodotvornega oziroma političnega inštrumenta, zato se je tej tematiki posvetilo posebno pozornost tudi v okviru projekta. Pri interpretacijah pojava izseljevanja Slovencev iz Julijske krajine ter »esoda« Italijanov po 2. svetovni vojni iz Jugoslavije gre namreč za klasična populistična ideološka obrata, ki pa sta se danes žal uveljavila kot zmes nacionalističnih mitov in nacionalnih stereotipov celo v vsakdanji politični rabi. Prebivalstvo italijanske narodnosti naj bi bilo po tovrstni mitologiji preganjano samo zato, ker je italijansko, v komunistični politiki pa naj bi šlo v resnici predvsem ali zgolj za mednacionalni obračun. Na drugi strani pa se kot konstanta nacionalne mitologije uveljavlja mit o trpnem slovenstvu, Slovencih, ki so vedno zgolj žrtve. Analiza je v okviru izhodiščne hipoteze, dokazala, da se tako Italijani kakor Slovenci v omenjenih obdobjih

pojavnjajo na eni strani kot storilci in na drugi kot žrtve, oboji istočasno pa tudi kot ideologi rasizma, antisemitizma in nacionalizma.

V Julijski krajini so se nacionalne, verske, politične in druge oblike identitet prepletale znotraj univerzalističnega konteksta kakršnega je predstavljal ambient Katoliške cerkve. Zaradi soočenja z realnimi problemi naroda pod fašizmom je krščanskosocialno gibanje ter primorsko duhovščino za razliko od razvoja v tipično klerikalno stranko (kot npr. v Ljubljani) privedlo do socialne, nacionalne usmeritve, ki je ustrezala orientaciji t. i. ljubljanske katoliške sredine pred 1. svetovno vojno. Na podlagi tega stališča, naj bi bilo potrebno narodu pomagati do razumevanja demokratičnih in naravnopravnih kategorij, le na ta način – z doslednim narodno-obrambnim delom – naj bi si ga bilo mogoče pridobiti. Obravnavana je tako bila problematika odnosov med lokalno slovensko in hrvaško (nižjo in visoko) duhovščino v Julijski krajini ter italijanskim državnim aparatom na eni ter Vatikanu, katerega ravnanja odslkavajo konvergenca z italijansko nacionalistično politiko, na drugi strani.

Z interdisciplinarnim pristopom, med drugim tudi z metodo ustne zgodovine, se je preučilo povezave med kolektivnim spominom (memorijo) in nacionalno mitologijo, kot se je razvila predvsem v času med svetovnjima vojnama.

Analiza artefaktov memorije je pripomogla k razumevanju vloge reprezentacije preteklosti in k razumevanju različnih politik spominjanja v obmejnem prostoru. Posebna pozornost je bila posvečena razumevanju državnih politik in politik posameznih organizacij pri utelešanju invencije tradicije na »osvobojenih ozemljih«, kot tudi subjektov, ki so oblikovali in postavili v prakso tiste elemente, ki so nacionalno markirali prostor od prve svetovne vojne dalje in ki so še danes del kulturne krajine. Doživljanje nove, post-imperialne družbe, najprej v smislu liberalnega režima in kmalu zatem v obliki fašistične diktature v Julijski krajini je projekt obravnaval tudi prek političnega pomena in diskurzov, ki so se uveljavili v spomeniških in komemorativnih praksah. Analiza je bila usmerjena predvsem v prakso oblasti, ki so prek novih, impozantnih spominskih obeležij in povezanih komemorativnih praks želeli legitimirati novo oblast v priključenih pokrajinah.

Za razumevanje tovrstnih primerov je analiza potekala na več nivojih, predvsem z raziskavami v arhivih in z analizo časopisnega ter drugega tiskanega gradiva iz tistega obdobja.

Z metodo ustne zgodovine se je zbralo precej materiala za t. i. arhiv spomina, ki je nastal na UP ZRS in po zgledu tujih uglednih institucij zbira ustna pričevanja in spomine, z namenom, da bodo služila tudi nadaljnjim raziskavam in raziskovalcem pri njihovem delu.

V ustnozgodovinskih intervjujih opažamo, da je na ravni kolektivne memorije fašizem velikokrat enačen z italijanstvom ter antifašizem s slovenstvom. Ta identifikacija temelji na zgodovinski izkušnji prostora, na podlagi katere se identificirajo danes tudi mlajše generacije, ki dogodkov, na podlagi katerih je bila ta identiteta (pri)dobljena, niso

doživljali. Preko umetne pripovedi v ustnozdgovinskih intervjujih, ideologizacije in idealizacije memorije določene skupnosti, posameznik utrjuje lastno identiteto in identiteto prebivalcev in prebivalk v določenem prostoru. Seveda se individualne memorije prebivalcev na Primorskem zelo razlikujejo med seboj, prav tako se pripovedovalci predstavljajo v različne subjekte spominjanja, vendar je kljub temu prav opisana shema dominantna ideološka shema, preko katere so pripovedovani individualni spomini. Prebivalci so se morali podrediti novi politični stvarnosti, hkrati pa so z neposredno izkušnjo tudi neizogibno ponotranjili nekatere kulturne vrednote, ki jih je propagiral (totalitarni) režim, kar pomeni da so nekatere njegove prakse uporabljali tudi v privatni sferi. Za slovensko govoreče prebivalce na Primorskem je bila ta dvotirna socializacija javnega in privatnega skozi uporabo jezika ključnega pomena.

Rezultati dela na projektu so razvidni iz znanstvenih objav, ki so jih člani projektne skupine objavili zlasti v znanstvenih revijah ter znanstvenih monografijah. Pri tem je potrebno izpostaviti posebna tematska sklopa znanstvenih člankov pri reviji *Acta Histriae* – sklop, ki se ukvarja s problematiko zgodovinenja obmejnega prostora (2010, št. 1-2) (objava članka Vide Rožac Darovec: *Narod, država in identitete v obmejnih prostorih*) ter sklop o komemorativnih praksah (2010, št. 3) (Borut Klabjan: *Nation and Commemoration in the Adriatic. The Commemoration of the Italian Unknown Soldier in a Multinational Area: the Case of the Former Austrian Littoral*; Egon Pelikan: *Komemorativne prakse slovenskih emigrantov iz Julijske krajine*). Pri italijanski založbi Einaudi je izšla monografija sodelavca na projektu, dr. Jožeta Pirjevca: »*Foibe : una storia d'Italia*« (v pripravi je tudi njen prevod v slovenščino), ki je vzpodbudila veliko zanimanje javnosti, letos pa bo izšla pri založbi Kappa Vu v Vidmu še knjiga dr. Egona Pelikana »*Clero sloveno nella Venezia Giulia durante il fascismo*«. Precejšen del raziskovalnega dela, ki se dotika vprašanja spreminjanja nacionalnih struktur v obravnavanem prostoru, se je predstavil tudi na zborovanju Zveze zgodovinskih društev Slovenije o migracijah, na katerem so nastopili trije sodelavci na projektu. Dr. Egon Pelikan je v prispevku na zborovanju osvetlil problematiko slovenskih emigrantov iz Julijske krajine, medtem ko je v delu dr. Darka Darovca, *Breve storia dell'Istria* (ki ga je prevedla sodelavka na projektu mag. Monica Rebeschini), obravnavano tudi izseljevanje Italijanov iz Istre po 2. svetovni vojni (t. i. eksodus). Sodelavec na projektu prof. dr. Pirjevec je v okviru raziskovalnih tematik, ki zajemajo 2. svetovno vojno souredil publikacijo z naslovom *Resistance, suffering, hope : Slovene partisan movement 1941-1945*. V njej obravnava zločine italijanskih okupatorjev v času 2. svetovne vojne. Poleg tega je dr. Pirjevec v zvezi z odporniškimi gibanjem napisal obsežno monografijo o Titu in sodelavcih, ki je trenutno v tisku.

V okviru projekta se je organiziralo mednarodni znanstveni sestanek "*Tajno stoletje - obveščevalne in varnostne službe ter protiterorizem v 20. stoletju*" (13.-14. 11. 2009) ter posvet na temo »*Dopoguerra di confine/Povojni čas ob meji*« (14. 10. 2009).

V sodelovanju z italijanskimi zgodovinarji na univerzah v Vidmu in Trstu so se izvedla štiri delovna srečanja (19. – 21. 2. 2009 v Tarcentu, 4. – 5. 9. 2009 v Celovcu, 14. – 16. 5. 2009 v Vidmu in 29. – 31. 9. 2009 v Trstu). Rezultat posvetov je skupna kandidatura Inter-reg projekta »Stori W/Est« z Univerzo v Vidmu in Univerzo v Trstu ter Pokrajinskega inštituta za zgodovino odporniškega gibanja v Furlaniji - Julijski krajini. Trenutno čakamo na rezultate razpisa, ki bodo znani v mesecu juniju.

V septembru 2011 bo, kot eden od rezultatov dela na projektu, potekal mednarodni simpozij o problemih slovensko-italijanske historiografije, ki je bil načrtovan že v letu 2010, a nato na željo kolegov iz Italije dvakrat preložen. Strnil bo delo na projektu v tridnevno srečanje slovenskih in italijanskih zgodovinarjev (skupno več kot 40 udeležencev), ki se ukvarjajo z vprašanji skupne zgodovine v 20. stoletju.

4. Ocena stopnje realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Ob zaključku projekta ugotavljamo, da je bil osnovni cilj raziskave – proučitev kako dve nacionalni historiografiji interpretirata posamične »travmatične« dogodke skupne zgodovine – izpolnjen. Prav tako ocenjujemo, da je projekt potekal skladno s časovnim načrtom, po katerem je bil v prvem letu predviden pregled znanstvene literature, evidentiranje ter zbiranje na novo dostopnega arhivskega gradiva ter zbiranje ustnih pričevanj; v drugem letu nadaljnjo proučevanje literature, urejanje in dopolnjevanje zbranih in že obstoječih virov, podrobna materialna selekcija, organiziranje mednarodnega simpozija, delovna srečanja z italijanskimi zgodovinarji, sprotne objave ter v tretjem letu analiza literature, arhivskega gradiva, kritični pretres ter primerjava zbranega gradiva, priprava znanstvenih razprav in oblikovanje arhiva spomina. V septembru 2011 bo, kot eden od rezultatov dela na projektu, potekal mednarodni simpozij o problemih slovensko-italijanske historiografije, ki je bil načrtovan že v letu 2010, a nato na željo kolegov iz Italije dvakrat preložen.

Arhivski viri, pregled literature ter ustna pričevanja zagotavljajo širok nabor kakovostne baze podatkov za nadaljnje raziskave. Metodološki prijemi, zlasti »shared history« se je pri tej kompleksni tematiki, ko je potrebno soočiti dve močno ekskluzivistični nacionalni zgodovini, ki se reprezentirata in generirata zlasti na izbranih zgodovinskih prelomnicah, izkazal kot uresničljiv in zaradi svoje celovitosti, poglobljenosti ter kritične refleksije verjetno najprimernejši pristop. Evidentiralo se je vprašanja in posledice, ki se zastavljajo v primeru vključevanja zgodovine narodnostno mešanega območja v institucionalizirano branje zgodovine ene in/ali druge države ter problem zlorabe zgodovinopisja na severnojadranskem obmejnem območju.

Spreminjanje političnih meja in nastajanje novih ter izginjanje starih državnih enot na

območju multikulturne regije severnega Jadrana je posledično privedlo do konfliktnih situacij, večkrat temelječih na narodnostnih, verskih, socialnih in drugih razlikah. Izhodišča raziskave, da so se te konfliktno nacionalistične strategije pri širjenju v politiko in družbo posluževale »mitologizacije zgodovinskih dogodkov«, »produkcije stereotipov«, »kolektivizacije mitiziranega zgodovinskega spomina«, stereotipov o »podobah drugega«, zlorabi religioznih diferenc ter uporabo t. i. »mi – diskurzov«, so se skozi raziskave v veliki meri potrdila, hkrati pa odpirajo nova vprašanja in vpogleda za nadaljnje raziskave obsežnega arhivskega in drugega historičnega gradiva (zlasti ustnih pričevanj).

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Do sprememb programa raziskovalnega projekta ni prišlo, saj je potekal skladno z zastavljenimi cilji in v napovedanem časovnem okviru.

V času trajanja projekta je prišlo do nekaj sprememb v sestavi projektne skupine, in sicer se je prvotni sestavi (Egon Pelikan, Jože Pirjevec, Darko Darovec, Vida Rožac Darovec, Aleksej Kalc in Borut Klabjan) s 1. 4. 2008 pridružila in nato 1. 1. 2010 projektno skupino zapustila Taja Kramberger. S 1. 1. 2009 se je v projektno skupino vključilo še Monico Rebeschini.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

		Znanstveni rezultat	
1.	Naslov	SLO	PELIKAN, Egon. Komemorativne prakse slovenskih emigrantov iz Julijske krajine v Dravski banovini.
		ANG	PELIKAN, Egon. Commemorative Practices Performed by Slovenian Emigrants from the Julian March in the Drava Banovina.
	Opis	SLO	Avtor v razpravi opisuje komemoracije, ki so jih v Kraljevini Jugoslaviji pripravljali emigranti iz Julijske krajine v tridesetih letih 20. stoletja. Obravnavane so organizacije, cilji in vsebine, ki so se jih posluževali emigranti iz Julijske krajine pri iredentističnih akcijah za odpravo rapalske meje oziroma za priključitev Julijske krajine h Kraljevini Jugoslaviji.
		ANG	The author of this paper describes commemorations prepared by emigrants from the Julian March used in their irredentist propaganda campaigns to eliminate the Rappallo border and annex the Julian March to the Kingdom of Yugoslavia in the interwar period.
	Objavljeno v	Acta Histriae, 2009, letn. 17, št. 4, str. 737-756	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
	COBISS.SI-ID	1877971	
2.	Naslov	SLO	PIRJEVEC, Jože. Foibe : una storia d'Italia / Fojbe : italijanska zgodba.
		ANG	PIRJEVEC, Jože. Foibe killings: An Italian History.
	Opis	SLO	Monografija opisuje obdobje od druge polovice 19. stoletja dalje, ko so se na Primorskem pričeli nacionalni spori, poda izčrpen pregled dvajsetletja fašističnega režima kot generatorja nadaljnjih agresij obeh »strani«, tj. napada na Jugoslavijo aprila 1941, italijanske kapitulacije, kar je pripeljalo do prvega vala "fojb" v Istri, posledic konca vojne v Julijski krajini, ko so jugoslovanske oblasti pričele izvajati aretacije, deportacije in usmrtnitve ("foibe" po 1.5.1945).
			The monograph describes the period from the second half of the 19th century onwards, when national conflicts emerged in Primorska, then takes

		ANG	into account the two decades of the fascist regime as the generator of aggression on the "both sides", i. e. the Italian attack on Yugoslavia in April 1941, the consequences of the Italian capitulation, which led to the first wave of "foibe" in Istria, the consequences of the war in Venezia Giulia, where the Yugoslav authorities began to make arrests, deportations and executions ("foibe" after May 1, 1945).
	Objavljeno v		PIRJEVEC, Jože. Foibe : una storia d'Italia, (Einaudi Storia, 31). Torino: Einaudi, 2009.
	Tipologija		2.01 Znanstvena monografija
	COBISS.SI-ID		1694931
3.	Naslov	SLO	KLABJAN, Borut. Nacije in komemoracije na Jadranu. Komemoracije italijanskega neznanega vojaka na večnacionalnem območju /.../.
		ANG	KLABJAN, Borut. Nation and commemoration in the Adriatic : the commemoration of the Italian unknown soldier in a multinational area /.../.
	Opis	SLO	Avtor se v članku ukvarja z vprašanjem, kako so italijanske oblasti izkoristile proslave, ki so si sledile po vsej Italiji ob tretji obletnici zmage v 1. svetovni vojni, za postavitev spominskega obeležja svojemu Neznanemu vojaku ter kako so se na komemoriranje Neznane vojaka odzvali Slovenci živeči v Julijski krajini. Čeprav so oblasti pozivale k zmernosti pri proslavah ter spoštovanju do padlih vojakov, so narativne prakse ter simboli prežeti z nacionalnimi idejami.
		ANG	The author of this article examines how the authorities took advantage of the successive celebrations taking place across Italy commemorating the third anniversary of the victory in World War I electing to erect a memorial to their Unknown Soldier and how Slovenes living in the Julian March responded to Italian commemorations of the Unknown Soldier. Even though the authorities stressed the need for ceremonies to remain modest and to show reverence for fallen soldiers, narrative practices and symbols were nevertheless imbued with nationalist ideas.
	Objavljeno v		Acta Histriae, 2010, letn. 18, št. 3, str. 399-424
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID		1877715	
4.	Naslov	SLO	ROŽAC-DAROVEC, Vida. Narod, država in identitete v obmejnih prostorih.
		ANG	ROŽAC-DAROVEC, Vida. Nation, State and Identity in Border Areas.
	Opis	SLO	Prispevek obravnava teoretične aspekte proučevanja obmejnosti oz. sumaren prikaz razvoja področja, ki se je v zadnjih desetletjih oblikovalo na področju t. i. border studies. Avtorica predstavi način, kako lahko tovrstne teoretske in metodološke pristope apliciramo na oblikovanje etničnih identitet, nacionalnih držav in meja.
		ANG	This paper focuses on the theoretical aspects of investigating borderness and outlines the development of the field - so called border studies - which has emerged in the last decades. The author discusses how the theoretical and methodological approaches of the border studies can be applied to the formation of ethnic identities, nation-states and borders.
	Objavljeno v		Acta Histriae, 2010, letn. 18, št. 1/2, str. 217-228
	Tipologija		1.01 Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID		1821651	
5.	Naslov	SLO	PELIKAN, Egon. Izselsjevanje Slovencev iz Julijske krajine med obema vojnama.
		ANG	PELIKAN, Egon. Emigrations of Slovenians from the Julian March in the period between the two World Wars.
	Opis	SLO	Avtor v prispevku prinaša pregled oziroma statistiko o izselsjevanju iz Julijske krajine med vojnama. Julijska krajina ostaja sinonim za razdeljeno regijo, razdeljen spomin in (pre)pogosto tudi za dve razdeljeni historiografiji. Je značilen primer prostora, ki ga opredeljuje »izguba« domnevno »nespornega nacionalnega ozemlja«- na vzhodu italijanskega in na zahodu slovenskega.
		ANG	Author presents in the article the overview and statistics of the emigrations from the Julian March between the World War I and World War II. Julian march remains the synonym for the divided region, divided memory and (too) often also two divided historiographies. It is a typical case of the area

		which has been defined by the »loss« of presumably »undisputed national territory«- Italian in the East, Slovenian in the West.
Objavljeno v		ŠTIH, Peter (ur.), BALKOVEC, Bojan (ur.). Migracije in slovenski prostor od antike do danes, (Zbirka Zgodovinskega časopisa, 39), Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2010, str. 366-374.
Tipologija	1.02	Pregledni znanstveni članek
COBISS.SI-ID	1882579	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati projektne skupine⁶

Družbeno-ekonomsko relevantni rezultat			
1.	Naslov	SLO	PELIKAN, Egon. Zborovanje Zveze zgodovinskih društev Slovenije; organizator znanstvenega srečanja, predsedujoči programskemu odboru ter referent.
		ANG	PELIKAN, Egon. The scientific meeting of the Historical Association of Slovenia; organizer and head of the program committee, participant.
Opis	SLO	Dr. Egon Pelikan je predsedoval 35. zborovanju Zveze zgodovinskih društev Slovenije "Migracije in slovenski prostor od antike do danes". Zborovanje je širši javnosti učiteljev. Poseben panel je bil posvečen migracijam v Julijski krajini. Zborovanja sta se izmed članov projektne skupine z referatom poleg dr. Pelikana udeležila tudi dr. Aleksej Kalc in dr. Darko Darovec.	
	ANG	The 35th meeting of the Historical Association of Slovenia "Migrations and Slovenian territory from Antiquity until today", was chaired by Dr. Egon Pelikan. Through introductory speeches and thematic panels a review of the State-of-the-Art in the Slovenian historiography was presented to the general public of teachers. A special panel was dedicated to migrations in Venezia Giulia. Among the members of the project team the meeting was attended by Dr. Pelikan as well as Dr. Aleksej Kalc and Dr. Darko Darovec who all presented their papers.	
Šifra		B.01	Organizator znanstvenega srečanja
Objavljeno v		http://www.ff.uni-lj.si/drustva/zzds/program%20zborovanja%20Migracije.pdf	
Tipologija		3.25	Druga izvedena dela
COBISS.SI-ID		0000	
2.	Naslov	SLO	PELIKAN, Egon. Predsedovanje Zvezi zgodovinskih društev Slovenije
		ANG	PELIKAN, Egon. Presidency of the Slovenian association of historical societies
Opis	SLO	V obdobju med letoma 2008 in 2010 je dr. Pelikan opravljal dvoletno funkcijo predsedovanja Zvezi zgodovinskih društev Slovenije.	
	ANG	Egon Pelikan was in the period between 2008 and 2010 president of the Slovenian association of historical societies.	
Šifra		D.11	Drugo
Objavljeno v		http://www.ff.uni-lj.si/drustva/zzds/Seznami.htm	
Tipologija		3.25	Druga izvedena dela
COBISS.SI-ID		00000	
3.	Naslov	SLO	PIRJEVEC, Jože je član posvetovalnega odbora združenja EUROCLIO.
		ANG	PIRJEVEC, Jože is a member of the advisory board of EUROCLIO association.
Opis	SLO	Dr. Jože Pirjevec je član posvetovalnega odbora mednarodne fundacije EUROCLIO za primorsko regijo, katere osnovno poslanstvo je izboljševati izobraževanje zgodovine na regionalni ali nacionalni ravni v evropskem kontekstu.	
	ANG	Dr Jože Pirjevec is a member of the advisory board of the European Association of History Educators (EUROCLIO) whose mission is to improve the education in history at regional and national level in the wider European context.	
Šifra		D.03	Članstvo v tujih/mednarodnih odborih/komitejih
Objavljeno v		http://www.euroclio.eu/joomla/index.php/About-EUROCLIO/Advisory-Board/	
Tipologija		3.25	Druga izvedena dela

	COBISS.SI-ID	00000
4.	Naslov	SLO DAROVEC, D. je odgovorni urednik revije Acta Histriae, PELIKAN E., PIRJEVEC J., KALC A. ter ROŽAC DAROVEC V. pa so člani uredniškega odbora revije.
		ANG DAROVEC, D. is a Editor-in-Chief of Acta Histriae, PELIKAN E., PIRJEVEC J., KALC A., and ROŽAC DAROVEC V. are members of the Board of Editors.
	Opis	SLO Revija že od svojega nastanka dalje v historični prostor prinaša pomembne prispevke mednarodno uveljavljenih avtorjev, ki se ukvarjajo z metodološko dovršenimi pristopi k preučevanju socialne, pravne, demografske in gospodarske zgodovine ter zgodovine institucij in historične antropologije. Revija je indeksirana v številnih svetovno priznanih bazah, in sicer Social Sciences Citation Index (SSCI), Social SciSearch, Arts and Humanities Citation Index (A&HCI), Journal Citation Reports / Social Sciences Edition.
		ANG Already from its establishment, the journal has been enriching the historical environment with important contributions from internationally renowned authors who apply methodologically perfected approaches in their studies of social, legal, demographic and economic history as well as of history of institutions and historical anthropology. The articles in this journal are abstracted and indexed in very important international databases, such as Social Sciences Citation Index (SSCI), Social SciSearch, Arts and Humanities Citation Index (A&HCI), Journal Citation Reports / Social Sciences Edition.
	Šifra	C.05 Uredništvo nacionalne revije
	Objavljeno v	http://www.zrs-kp.si/SL/acta_histriae_u.htm
	Tipologija	4.00 Sekundarno avtorstvo
COBISS.SI-ID	34491648	
5.	Naslov	SLO REBESCHINI, Monica. Le violenze nel dopoguerra ai confini orientali / Povojna nasilja na vzhodni meji.
		ANG REBESCHINI, Monica. Post-war violence on the Eastern border.
	Opis	SLO Avtorica je v prispevku analizirala različne oblike nasilja v Julijski krajini ter obravnavo tega fenomena s strani slovenske in italijanske historiografije. Predstavila je, kako je »branje« teh zgodovinskih tekstov vplivalo na memorijo Slovencev in Italijanov. Pri tem je izpostavila problematiko ignoriranja zgodovine 2. svetovne vojne v italijanski historiografiji.
		ANG In the paper the author has analysed various modes of violence in Julian March and how this phenomenon has been represented in Slovenian and Italian historiography. She presents how the »reading« of this historical texts has effected the collective memory of Slovenes and Italians. M. Rebeschini also problematised the ignorance of the history of the World War II by the Italian historiography.
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljeno v	REBESCHINI, Monica. Le violenze nel dopoguerra ai confini orientali : convegno internazionale "Violenza e guerra nel XX secolo. Forme e rappresentazioni" : 10 febbraio 2010. Rovigo, 10. feb. 2010.
	Tipologija	3.15 Prispevek na konferenci brez natisa
COBISS.SI-ID	1777875	

8. Drugi pomembni rezultati projektne skupine⁸

Izpostaviti je potrebno številna gostovanja, predavanja ter aktivne udeležbe sodelavcev na projektu na znanstvenih konferencah ter posvetih v Sloveniji in v tujini (npr. v Beogradu, Trentu, Bruslju, Moskvi, Rimu, Bratislavi, Benetkah, Oslu, Lyonu, Dunaju, Rovigu itd.). Že več let v soorganizaciji s Fakulteto za humanistične študije v Kopru sodelujejo pri organizaciji poletne šole META Humanistika (Mednarodna poletna šola aplikativne in teoretske humanistike), lansko leto pa je prvič potekala tudi META Junior.

9. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

9.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Slovenski in italijanski nacionalni zgodovinarji sta kljub evropski integraciji pri obravnavi zlasti zgodovine severnega Jadrana kot območja medkulturnih in medetničnih stikov, ujeti v procese mitologizacije preteklosti in razlage zgodovine skozi prizmo »ene nacionalne resnice«. Ta diskurz temelji na izključevanju »drugega«, kar v procesu medkulturnega obmejnega povezovanja ter meddržavnih odnosov onemogoča komunikacijo na zgodovinski, politični in splošni družbeni ravni. Zato je z vidika znanstvenega in tudi siceršnjega sodelovanja potrebno sporne zgodovinske tematike analizirati in dokumentirati ter razširiti interpretacije, ki nastopajo kot nosilke stereotipizacij.

Težišče raziskave je bilo usmerjeno na odnos historiografij do štirih izbranih najpomembnejših prelomnic, to so:

- prvo povojno obdobje in odnos fašistične politike do Slovencev;
- obdobje druge svetovne vojne in vloga Italije pri napadu na Slovenijo (Jugoslavijo);
- aretacije, deportacije in izvensodne usmrtitve (t. i. vprašanje fojb) po kapitulaciji Italije;
- izseljevanje Slovencev iz Julijske krajine po prvi svetovni vojni v primerjavi z izseljevanjem Italijanov iz Istre po koncu druge svetovne vojne (»esodo«) in spremembe strukture prebivalstva.

Pomen rezultatov dela na projektu je v vzpostavljanju nove paradigme pri pristopu k raziskavam t. i. obmejnih študij (border studies).

Rezultati, ki so pomembni za razvoj znanosti so najbolj razvidni v dveh ključnih segmentih realizacije projekta:

1. Projekt prinaša v slovenski prostor novo metodologijo in analitične prakse, ki so vpete v aktualne raziskovalne tokove v evropskem in svetovnem zgodovinarstvu. Raziskovalni pristop projektne skupine skuša slediti sodobnim historiografskim tokovom z uporabo metodološkega koncepta t. i. »skupne zgodovine« (shared history oz. histoire croisée), posebej njenih usmeritev v komparativne študije, ki težijo k preseganju ekskluzivistične nacionalne interpretacije zgodovine. S tem pristopom so sodelavci na projektu analizirali interpretacije izbranih ključnih prelomnic v zgodovini slovensko-italijanskih odnosov v prostoru zahodne Slovenije.

2. Projektna skupina je evidentirala nove primarne vire v tujih arhivih (npr. v Londonu, Washingtonu, Vatikanu, Pragi itd.), kakor tudi pregledala že dokumentirane vire iz slovenskih in italijanskih arhivov, ki so pogosto selektivno pojavljajo v slovenskih in italijanskih historiografskih študijah. Dolgoročni učinek njihovih raziskav bo predstavljen v zbirkah arhivskih virov, ustnih pričevanj in drugih virov, ki bodo uporabni za mnoge nadaljnje raziskave.

Zlasti v omenjenih dveh točkah je projekt presegel pričakovanja.

Tretja točka, kjer so rezultati dela na projektu pomembni za razvoj zgodovinske znanosti v širšem smislu, pa kažejo na očiten razkorak, ki nastaja v interpretacijah zgodovinskih dogodkov zaradi pogojenosti stroke na eni in drugi strani slovensko-italijanske meje, s kontekstom nacionalnega »mi diskurza«, kljub načelnemu upoštevanju pravil zgodovinske stroke.

Usklajevanje teh dveh skrajnosti bo bistveno pripomoglo k razvijanju državljanske in evropske zgodovinske zavesti v regiji, kjer nastopata dve nacionalni identiteti v stiku. Zato bomo kot sklepni rezultat projekta v letu 2011 organizirali poseben slovensko-italijanski posvet o zgodovinarstvu ob meji (načrtovan že leta 2010, a prestavljen na željo kolegov iz Italije). Na njem bo več kot 50 najbolj uveljavljenih zgodovinarjev predstavilo perspektive epistemoloških in metodoloških pristopov k historiografski praksi v obmejnem multietničnem prostoru.

ANG

Despite European integration, Slovenian and Italian national historiographies are still trapped in the mythologization of the past and interpretations of history through the prism of "one national truth", which is particularly typical of their consideration of the history of the Northern Adriatic Region, an area of intercultural and interethnic contacts. As their discourse is based on the exclusion of the "other", it prevents communication in intercultural cross-border cooperation and intergovernmental relations at the historical, political and general social levels. In the light of scientific and other forms of cooperation, therefore, it is necessary to analyze and document controversial historical topics and expand interpretations that carry stereotypes.

In the central part of our research, we focused on the attitude of both national historiographies towards the four selected turning points of greatest relevance, namely:

- first post-war period and fascist policy towards Slovenes;
- period of World War II and Italy's role in the attack on Slovenia (Yugoslavia);
- arrests, deportations and extrajudicial executions (the so-called "foibe issue") after the capitulation of Italy;
- Slovenian emigration from Venezia-Giulia after World War I in comparison to Italian emigration from Istria after World War II ("exodus") and changes in population structure.

Project results are relevant because they allow for the establishment of a new paradigm in the

approach to research on the so-called border studies.

Results that are relevant to the development of the scientific field are most evident in two key segments of project realization:

1. The project introduces into the Slovenian environment a new methodology and analytical practices that are embedded in current research trends in European and world historiography. The project team's research approach follows trends in contemporary historiography, namely, by applying the methodological concept of "shared history" ("histoire croisée"), and particularly its trend of comparative studies that aim at surpassing the exclusivist national interpretation of history. By applying this approach, project collaborators analyzed the existing interpretations of selected key turning points in the history of Slovenian-Italian relations in Western Slovenia.
2. The project team recorded new primary sources in foreign archives (e.g. in London, Washington, Vatican, Prague, etc.) and reviewed the already documented sources from Slovenian and Italian archives that appear frequently and selectively in Slovenian and Italian historiographical studies. The long-term impact of the project team's research will be presented in collections of archival sources, oral accounts and other sources which will be of use to numerous further studies.

The project exceeded expectations in these two points, in particular.

3. Project results which are relevant to the development of the discipline of history in a broader sense, indicate an obvious divide in the interpretations of historical events which is due to the fact that both the Slovenian-Italian border and the discipline of history are conditional upon the context of the national "we-discourse", although in principle the rules of the discipline are being observed. The balancing of these two extremes will significantly contribute to the development of a civic and European historical consciousness in the region where two national identities in contact are active. To this end, we will organized as a final result of the project a special Slovenian-Italian conference on border historiography which is to be held in 2011 (firstly planned for 2010 but postponed on the wish of Italian colleagues). During the conference, over 50 most prominent historians will present the perspectives of epistemological and methodological approaches to the historiographical practice in the multiethnic borderland.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Raziskovalni projekt se v bistvenih raziskovalnih sklopih dotika pogleda na relacijo med nacionalno in evropsko zgodovinsko paradigmo. Ob tem analizira specifične slovenskega nacionalnega razvoja, oblikovanja identitet v mejnem področju zahodnega dela Republike Slovenije, predvsem pa je usmerjen k zavedanju o slovenski nacionalni identiteti v kontekstu izbranih vsebinskih sklopov (posledice prve svetovne vojne, povojna nacionalna trenja, fašistična politika do Slovencev, obdobje druge svetovne vojne, vprašanje aretacij, deportacij in izvensodnih usmrtitev - t.i. »fojbe«, izseljevanje in spreminjanje etnične strukture prebivalstva) ter skupne evropske zgodovine.

V družbenem kontekstu predstavljajo tovrstne študije pomemben korak k integracijskim procesom znotraj Evropske unije. Vprašanje npr. regionalnega povezovanja si je nemogoče zamišljati dokler niso presežene zgodovinske »travme« in niso ustvarjeni predpogoji za sporazumevanje na najširši družbeni ravni. Pomen rezultatov dela na projektu je tako usmerjen v vzpostavljanje analitične paradigme v stroki na eni in ozaveščanje družbe o kompleksni zgodovini prostora kjer se soočajo različne identitete v stiku na drugi strani.

Mešana slovensko-italijanska kulturno-zgodovinska komisija, ki je pred nekaj leti izdelala pomembno poročilo o odnosih med obema narodoma v letih 1880-1956, se je med drugim dotaknila tudi zgoraj navedenih vsebinskih sklopov. Dosegla je bistven napredek pri oblikovanju skupnega pogleda na skupno zgodovino italijanskega in slovenskega zgodovinopisja, vendar je ustrezno času in razmeram, bilo to narejeno na zelo previden in sumaričen način, ki še zdaleč ne zadostuje celoviti predstavitvi zapletene problematike, niti na metodološki, niti na vsebinski ravni.

Namen projekta je tako bil z metodološkim pristopom t.i. skupne zgodovine in kritično analizo interpretacij zgodovine obmejnega slovensko-italijanskega območja preseči enostranske interpretacije nacionalnih historiografij, ki se med drugim reprezentirajo tako v medijih kakor v (zlasti osnovnošolskem in srednješolskem) izobraževalnem sistemu v Sloveniji in v Italiji. Sodelavci projekta so nadgradili dosedanje znanstveno sodelovanje s tujimi raziskovalci s pripravo in uspešno oddajo dveh Interreg projektov z univerzama v Trstu in v Vidmu. V praktičnem smislu je pomen za Slovenijo v tem, da se z rezultati dela na projektu v veliki meri seznanja z novo dokumentacijo iz tujih arhivov. Poleg drugega nam to omogoča vpogled v zgodovino zapletenih razmerij, kako so na zgodovinski proces slovensko-italijanskih odnosov gledali tudi akterji iz tujine, ki so imeli interese na območju nekdanje Julijske krajine. Za razvoj Republike Slovenije je namreč pomembno, da se tudi slovensko zgodovinopisje

reprezentira na metodološko in vsebinsko komparativni ravni, z evropskimi trendi v zgodovinske znanosti ter humanističnih in družboslovnih vedah sploh. Učinek pa je zagotovo pomemben tudi na širši družbeni in ne nazadnje politični ravni, saj rezultati podpirajo usmeritve v zunanji politiki Republike Slovenije (projekt je tako v očitnem skladju s smernicami, ki sta jih deklarirala slovenski predsednik Danilo Türk in italijanski predsednik Giorgio Napolitano na srečanju 17. januarja 2011).

ANG

The essential research sets of this research project touch on the view of the relationship between national and European historical paradigms. Within this context, we analyze the specific traits of Slovenian national development and formation of identities in the western border region of the Republic of Slovenia, and, in particular, focus on the awareness of Slovenian national identity in the context of selected thematic sets (consequences of World War I; post-war national conflicts; fascist policy towards Slovenes; period of World War II; issue of arrests, deportations and extrajudicial executions – the so-called "foibe"; emigration and changes in population's ethnic structure) and shared European history.

In the social context, studies of this kind constitute an important step towards the processes of integration within the European Union. For example, one cannot consider the issue of regional integration, until historical "traumas" have been surpassed and preconditions for communication at the widest social level possible created. Project results are relevant because they establish an analytic paradigm in the discipline and raise society's awareness of the complexity of the historical region where different identities in contact meet.

The Joint Slovenian-Italian Cultural-Historical Commission, which a few years ago issued an important report on the relations between the two nations in the period 1880-1956, touched on, among other things, the above thematic sets. The Commission made an important progress in establishing a common view of the shared history in Italian and Slovenian historiography. However, due to the times and circumstances, the Commission's report was rather careful and summary and thus failed to provide a comprehensive presentation of the complex issues at both methodological and substantive levels.

By applying the methodological approach of the so-called shared history and through critical analysis of the interpretations of the history of the Slovenian-Italian border region, the project aimed at surpassing the biased interpretations of national historiographies represented both in the media and (particularly primary and secondary) education in Slovenia and Italy. Having produced and successfully submitted two Interreg projects in cooperation with the Universities of Trieste and Udine, project collaborators further developed the existing scientific cooperation with foreign researchers.

In the practical sense, project results are relevant to the development of Slovenia because they provide much new information from the documents kept in foreign archives. Among other things, these documents allow for an insight into the history of the complex relations under consideration and into the views of the historical process of Slovenian-Italian relations held by foreign protagonists who had interests in the territory of former Venezia Giulia.

Namely, it is important for the development of the Republic of Slovenia that Slovenian historiography also be represented at a level that is methodologically and substantively comparable to European trends in historiography, but also in humanities and social sciences in general.

The project's impact extends to the broader social and political level, considering that project results support the orientations of Slovenian foreign policy (the project is in obvious harmony with the guidelines declared by Slovenian President Danilo Türk and Italian President Giorgio Napolitano at the meeting held on 17 January 2011).

10. Samo za aplikativne projekte!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri aplikativnem projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>

	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

11. Samo za aplikativne projekte!

Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
	Zmanjšanje porabe materialov in					

G.02.04.	energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva					
G.09.	Drugo:					

Komentar

--

12. Pomen raziskovanja za sofinancerje, navedene v 2. točki [12](#)

1.	Sofinancer		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
	Komentar		
Ocena			
2.	Sofinancer		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
	5.		
	Komentar		
Ocena			
3.	Sofinancer		
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.		
	2.		
	3.		
	4.		

		5.	
	Komentar		
	Ocena		

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja, za objavo 6., 7. in 8. točke na spletni strani <http://sicris.izum.si/> ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

Egon Pelikan	in	
podpis vodje raziskovalnega projekta		zastopnik oz. pooblaščen oseba RO

Kraj in datum:

Koper

21.4.2011

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2011-1/73

¹ Zaradi spremembe klasifikacije družbeno ekonomskih ciljev je potrebno v poročilu opredeliti družbeno ekonomski cilj po novi klasifikaciji. [Nazaj](#)

² Samo za aplikativne projekte. [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja ter rezultate in učinke raziskovalnega projekta. Največ 18.000 znakov vključno s presledki (približno tri strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta (obrazložitev). V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite največ pet najpomembnejših znanstvenih rezultatov projektne skupine, ki so nastali v času trajanja projekta v okviru raziskovalnega projekta, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, navedite, kje je objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>.

PRIMER (v slovenskem jeziku):

Naslov: Regulacija delovanja beta-2 integrinskih receptorjev s katepsinom X;

Opis: Cisteinske proteaze imajo pomembno vlogo pri nastanku in napredovanju raka. Zadnje študije kažejo njihovo povezanost s procesi celičnega signaliziranja in imunskega odziva. V tem znanstvenem članku smo prvi dokazali... (največ 600 znakov vključno s presledki)

Objavljeno v: OBERMAJER, N., PREMZL, A., ZAVAŠNIK-BERGANT, T., TURK, B., KOS, J.. Carboxypeptidase cathepsin X mediates $\beta 2$ - integrin dependent adhesion of differentiated U-937 cells. Exp. Cell Res., 2006, 312, 2515-2527, JCR IF (2005): 4.148

Tipologija: 1.01 - Izvirni znanstveni članek

COBISS.SI-ID: 1920113 [Nazaj](#)

⁷ Navedite največ pet najpomembnejših družbeno-ekonomsko relevantnih rezultatov projektne skupine, ki so nastali v času trajanja projekta v okviru raziskovalnega projekta, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki), izberite ustrezen rezultat, ki je v Šifrantu raziskovalnih rezultatov in učinkov (Glej: <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/sif-razisk-rezult.asp>), navedite, kje je rezultat objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote.

Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>. [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite/prepišite skladno z obrazcem "Izjava sofinancerja" (<http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>), ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-RPROJ-ZP/2011-1 v1.01
3F-2A-76-3F-7E-5F-02-9F-C9-81-FA-79-AE-BB-66-14-E4-BA-9F-FF